سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ (١٥) اٰيَاتُهَا ٩٩ (٥٤) رُكُوعَاتُهَا ٦

Ina Aya 99 **SURATUL HIJR** *Ina Makaru 6*

(Imeteremka Makka)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwenye kuneemesha neema kubwa kubwa na Mwenye kuneemesha neema ndogo ndogo.

الٓرٰ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ①

1. Alif Lam Ra. Hizi ni Aya za Kitabu kilichokusanya kila yanayohitajiwa na kikayadhihirisha kwa vizuri.

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ كَانُوْا مُسْلِمِيْنَ ②

2. Mara nyingi wale waliokufuru watatamani (huko Motoni) lau wangalikuwa Waislamu.

ذَرْهُمْ يَاْكُلُوْا وَيَتَمَتَّعُوْا وَيُلْهِهِمُ الْاَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ③

3. Waache wale (chakula) na wafurahi na liwadanganye tumaini la uwongo (la kuwa wataghufiriwa). Karibuni hivi watajua (ya kuwa si kweli tumainio lao hilo).

وَمَآ اَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ اِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُوْمٌ ④

4. Na hatukuuangamiza mji wowote ule ila ulikuwa na muda wake maalumu.

مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ⑤

5. Hawawezi watu wowote kuitangulia ajali yao (muda wao), wala hawawezi kukawia (baada ya kufika muda wao).

وَقَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْ نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ اِنَّكَ لَمَجْنُوْنٌ ⑥

6. Na walisema (kwa stihizai): "Ewe uliyeteremshiwa mauidha! Hakika wewe ni mwendawazimu."

لَوْمَا تَاْتِيْنَا بِالْمَلٰٓئِكَةِ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ⑦

7. "Mbona hutuletei (hao) Malaika (wa kutuangamiza) ikiwa wewe ni miongoni mwa wasemao kweli?"

مَا نُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ اِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوْٓا اِذًا مُّنْظَرِيْنَ ⑧

8. (Mwenyezi Mungu anawaambia). Sisi hatuteremshi Malaika ila kwa haki (wakati wa kuangamizwa kwao unapothubutu); na hapo hawatapewa muhula (ila wataangamizwa tu).

اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ⑨

9. Hakika Sisi ndio tulioteremsha mauidha haya (hii Qurani); na hakika Sisi ndio tutakayoyalinda.

---

2. Lakini kutamani kwao hakutakuwa na faida nao. Yaleyti Haileti.

3. Wanasemezwa wale ambao hima yao ni katika kula na kustarehe tu. Hima ya kinyama. Hima yako iwe ni kutengeneza dunia yako na ya wenzako na Akhera.

6-7. Namna walivyokuwa wanajitahidi kumpachika Mtume sifa asizokuwa nazo, na wana yakini kuwa Mtume hana sifa hizo. Wanavurumiza tu makusudi. Basi na sisi tukivurumiziwa tusione kitu. Tusishughulike na kuwajibu. Tushughulikie yenye faida. Mwislamu hapotezi wakati wake kwa jambo lisilokuwa na faida.

9. Maneno haya ya Qurani yatasalia maisha bila ya kupotea hata harufu moja. Na wowote watakaotaka kubadilisha harufu moja tu hii watafedheheka; itambulikane pale pale kuwa harufu hiyo SIYO; kama ilivyofanya safari hii Serikali ya Uyahudi (ya Israili); ilitabiisha Qurani ikabadilisha kidogo baadhi ya vijineno ikatangazwa ulimwenguni; papo hapo ilijulikana.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾

10. Na bila shaka tuliwaleta (Mitume) kabla yako katika makundi ya (watu) wa mbele huko.

وَمَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾

11. Na hakuwafikia Mtume yoyote ila walimfanyia stihizai.

كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾

12. Na kama hivi tunaingiza (tabia hiyo ya stihizai), katika nyoyo za hawa maasi (wa umma wako)

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾

13. Hawayaamini haya, na hali ya kuwa imewapitia mifano ya watu wa mbele huko (wakaona namna walivyoangamizwa).

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾

14. Na lau tungaliwafungulia (hao makafiri) mlango wa mbingu,* na wakawa wanapanda (na kushuka kama walivyotaka, ili uwe ndio muujiza wa Mtume)

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾ ع

15. Basi wangalisema: "Macho yetu yamerogwa tu, bali sisi (nafsi zetu) ni watu tuliorogwa (tunaona kinyume cha mambo)."

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾

16. Na hakika tumeweka katika mbingu, vituo (vya nyota) na tumezipamba (hizo mbingu) kwa ajili ya wale wanaozitazama

وَحَفِظْنَاهَا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾

17. Na tumezilinda na kila shetani ambaye hufukuzwa (kila anapotaka kuja kusikiliza yanayopita huko mbinguni)

إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

18. Lakini asikilizaye kwa wizi, basi mara humfuata kijinga kilicho dhahiri.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾

19. Na ardhi tumeitandaza na humo tumeweka milima na tumeotesha kila kitu kwa kiasi (chake).

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾

20. Na tumekufanyieni humo vitu vya (kuendesha) maisha (yenu) na (vya maisha ya) wale ambao (mumewamiliki wala) nyinyi sio wenye kuwaruzuku. (Waruzukaji wa hakika ni sisi—Mwenyezi Mungu).

وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا عِندَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾

21. Na hakuna chochote ila asili yake inatokana na sisi; wala hatukiteremshi ila kwa kipimo maalumu (si ovyo ovyo tu).

Na maana yake pia yatasalia yale yale na haitabainika hata mara moja kuwa hivyo sivyo zinavyosema Ilimu za sasa. Qurani mpaka leo—na mpaka mwisho wa ulimwengu—haikusema kitu ambacho imebainika sasa kuwa sivyo hivyo zinavyosema Ilimu za Science na nyenginezo zote zilizo Ilimu za kweli. Amekwisha kusema Mwenyewe Mwenyezi Mungu kuwa Qurani 'Haiijii hii Qurani kukosa upande wo wote ule—mbele yake wala nyuma yake."

14-15. Katika inadi yao, hata wangepewa hiyo miujiza wanayoitaka, hata ya kupanda mbinguni; basi wangesema 'Ni kiini macho; tunajiona tu kuwa tunapanda mbinguni, wala hatupandi hivi. Tumekaa sisi, tunajiona tu kuwa tunapaa wala hatupai . . .' Binaadamu ni mshindani kweli kweli kama alivyosema Mwenyezi Mungu katika Aya ya 54 ya *Suratul Kahf.*

19. Kila kitu Mwenyezi Mungu anakifanya kwa kiasi chake (kipimo chake) si ovyo tu.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾

22. Na tunazileta pepo zimejaa umande (wa kufanya mawingu) na tunateremsha maji (ya mvua) kutoka katika mawingu hayo(yanayochungwachungwa na hizo pepo pia), kisha tunakunywesheni maji hayo (na wanyama wenu na miti yenu na mengineyo). Wala si nyinyi muyawekao (katika ardhi yakawa mito, maziwa, mifereji, visima. . . .).

وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

23. Na sisi ndio tunaohuisha na tunaofisha; na sisi ndio warithi (wa yote haya wakati ambao hapana chochote kitakachokuwa kihai).

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾

24. Na tunawajua watanguliao(waliokwishakufa) katika nyinyi, na tunawajua wachelewao (walio wahai na wasiokuja ulimwenguni bado).

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

25. Na bila shaka Mola wako, Yeye ndiye atakayewakusanya. Hakika Yeye ni Mwenye hikima na Ajuaye (kila jambo).

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾

26. Na tulimuumba mwanaadamu kwa udongo mkavu unaotoa sauti (unapogongwa), unaotokana na matope meusi yaliyovunda.

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾

27. Na majini tuliwaumba kabla, kwa moto wa upepo wenye joto (kubwa kabisa).

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾

28. Na (kumbuka) Mola wako alipowaambia Malaika, "Hakika Mimi nitamuumba mtu kwa udongo mkavu unaotoa sauti, wenye kutokana na matope meusi yaliyovunda."

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٢٩﴾

29. "Basi nitakapomkamilisha na kumpulizia roho inayotokana na Mimi, basi mumuangukie kwa kumtii."

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾

30. Basi Malaika wakatii wote pamoja

إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ أَن يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣١﴾

31. Isipokuwa Iblisi; alikataa kuwa pamoja na waliotii.

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٢﴾

32. (Mwenyezi Mungu) akasema: "Ewe Iblisi! Imekuwaje? Hukuwa pamoja na waliotii?"

قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٣٣﴾

33. Akasema "Siwezi kumtii mtu uliyemuumba kwa udongo mkavu unaotoa sauti, unaotokana na matope yaliyovunda."

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٤﴾

34. Akasema (Mungu): "Basi toka humo, na hali ya kuwa wewe (sasa) ni mwenye kufukuzwa na kubaidishwa na rehema"

---

27. Katika maelezo ya hii Aya waliyoifanya kuwa ni ya 28 wanatia ukafiri wao ule wa kukataa Majini — ambao tumeutaja katika marejezo ya Aya ya 112 ya *Suratul An-am* — na wametia ukafiri wao pia ule wa kusema kuwa Nabii Adamu siye baba wa wanaadamu wote. Na tumeyarejeza haya katika marejezo ya Aya ya 30 ya *Suratul Baqarah*.

وَّإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٥﴾

35. "Na kwa yakini itakuwa juu yako laana mpaka siku ya malipo."

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾

36. Akasema (Iblisi): "Mola wangu! Basi nipe nafasi (nisife) mpaka siku watakayofufuliwa (viumbe vyote)."

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾

37. Akasema (Mungu): "Hakika wewe (nimekwisha kufanya) katika wale waliopewa nafasi"

إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾

38. "Mpaka siku ya wakati uliowekwa; (ukifika wakati huo utakufa)."

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾

39. Akasema: "Mola wangu! Kwa sababu umenihukumu kupotea, basi nitawapambia (viumbe vyako upotofu) (upotevu) katika ardhi na nitawapoteza wote."

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾

40. "Isipokuwa wale waja wako waliosafika kweli kweli."

قَالَ هَٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾

41. (Mwenyezi Mungu) akasema: "Hii njia yao ya (kuja) kwangu imenyoka (wanaweza kunijia wakati watakao)."

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾

42. "Hakika waja wangu, wewe hutakuwa na mamlaka juu yao; isipokuwa wale wenye kukufuata (kwa khiari zao) katika hao wapotofu (wapotevu)."

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾

43. Na bila shaka Jahanamu ndipo mahali pao walipoahidiwa wote

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

44. Ina milango saba; na kwa kila mlango iko sehemu yao iliyogawanywa (ya kuwa hii ya mlango fulani na hii ya mlango fulani).

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾

45. Na hakika wanaomcha Mwenyezi Mungu watakuwa katika Mabustani na chemchemu (zinazopita mbele yao huko; waambiwe).

ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ﴿٤٦﴾

46. "Yaingieni salama usalimini (kwa salama na muwe katika amani)."

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾

47. Na tutaondoa mifundo iliyokuwa vifuani mwao, na (watakuwa) ndugu (wenye kupendana) (waliokaa) juu ya viti vya kifalme, wameelekeana (wanazungumza kwa furaha kubwa).

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُم مِّنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾

48. Haitawagusa humo taabu wala pia humo hawatatolewa.

---

39. Tumeisema kwa urefu—katika Aya ya 125 ya *Suratul An-am*—habari ya kuongolewa na ya kuachiwa kupotea.

47. Watu wakiwa Peponi hawatakumbuka ugomvi wao wa kila namna waliokuwa nao duniani na mifundo yao. Wote wanapendana pasina mfano — Raha mustarehe.

نَبِّئْ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾

49. Waambie waja wangu ya kwamba Mimi ni Mwingi wa kusamehe (na) Mwingi wa kurehemu

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ ٱلْعَذَابُ ٱلْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

50. Na hakika adhabu Yangu ni adhabu inayoumiza kweli kweli.

وَنَبِّئْهُمْ عَن ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٥١﴾

51. Na uwaambie khabari za wageni wa (Nabii) Ibrahimu.

إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَٰمًا ۖ قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾

52. Walipoingia kwake na wakasema: "Salaam" (Salaamun Alaykum. Akawajibu; kisha) Akasema (alipoona wamekataa kula chakula alichowaekea); "Kwa hakika sisi tunakuogopeni."

قَالُوا۟ لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾

53. Wakasema: "Usiogope. Sisi tunakupa khabari njema ya (kuwa utazaa) mtoto mwenye ilimu kubwa."

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِيَ ٱلْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾

54. Akasema: "Oh! Mnanipa khabari hii, na hali yakuwa uzee umenishika! Basi kwa njia gani mnanipa khabari njema hiyo?"

قَالُوا۟ بَشَّرْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْقَٰنِطِينَ ﴿٥٥﴾

55. Wakasema: "Tumekupa khabari njema iliyo haki; basi usiwe miongoni mwa wanaokata tamaa."

قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ﴿٥٦﴾

56. Akasema: "Na nani anayekata tamaa ya rehema ya Mola wake isipokuwa wale waliopotea?"

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

57. Akasema: "(Tena) kusudi lenu (jengine) ni nini enyi mliotumwa?"

قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

58. Wakasema: "Hakika sisi tumetumwa kwa wale watu wakosa (tukawaangamize)." (Watu wa Nabii Luti.)

إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

59. "Isipokuwa waliomfuata Luti. Bila shaka sisi tutawaokoa wote hao (waliomfuata Luti)"

إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَآ ۙ إِنَّهَا لَمِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٦٠﴾

60. "Isipokuwa mkewe. Tunapimia yakuwa atakuwa miongoni mwa watakaokaa nyuma (waangamizwe)."

---

50. Mwenyezi Mungu ana yote mawili. Upole kwa wanaostahiki upole, na Ukali kwa wanaostahiki ukali. Lakini upole ndio mkubwa kabisa sana sana, kwa hivi anawasamehe wengi hapa duniani na atawasamehe wengi kabisa huko Akhera, ila waliopindukia mipaka.

59. Nabii Ibrahimu na Nabii Luti walikuwa Mitume wakati mmoja lakini nchi mbali mbali, bali na Nabii Ismaili pia mwisho wake, na Nabii Is-haqa.

Nabii Ibrahimu alikuwa Shamu (Syria) na Nabii Luti Falastini (Israili sasa) na Nabii Ismaili Hijazi, na Nabii Is-haqa Shamu kama babake.

60. Mkewe Nabii Luti—kama mke wa Nabii Nuhu—walikuwa ni makafiri, na waume zao ni Mitume, na hali ya kuwa waume zao hawana habari ya haya na hali ya kuwa wanalala nao na kuamka nao kama anavyosema Mwenyezi Mungu katika Aya ya 10 ya *Suratut Tahrym*.

Na kuna watu huwadaia vipenzi vyao kuwa wanajua yaliyo ndani ya vifua vya watu wanaokutana nao na watu wanaokuja kuwatazama na watu wanaokaa nao!

Basi ni uwongo kabisa maneno hayo. Anayejua yaliyofichikana katika vifua vya viumbe ni Mwenyezi Mungu tu kama anavyosema Mwenyewe mara kwa mara haya katika Qurani kuwa "Yeye (tu) ndiye anayejua yaliyo vifuani (mwa viumbe)."

فَلَمَّا جَآءَ اٰلَ لُوْطِ ۨ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٦١﴾

61. Basi wajumbe walipofika kwa watu wa Luti (kwa sura za Kibinadamu)

قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿٦٢﴾

62. (Luti) alisema: "Hakika nyinyi ni watu msiojulikana (na mimi; sikujuini)."

قَالُوْا بَلْ جِئْنٰكَ بِمَا كَانُوْا فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ﴿٦٣﴾

63. Wakasema: "Basi sisi tumekuletea yale ambayo walikuwa wanayafanyia shaka, (nayo ni maangamizo yao)."

وَاَتَيْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿٦٤﴾

64. "Na tumefika kwako kwa (hilo jambo la) haki (la kuangamizwa), na hakika sisi ni wenye kusema kweli.

فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَاتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ وَّامْضُوْا حَيْثُ تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٥﴾

65. "Basi ondoka na watu wako katika kipande cha usiku (pingapinga la usiku), na wewe ufuate nyuma yao; wala yoyote katika nyinyi asigeuke nyuma (atakaposika shindo hilo la adhabu itakayoteremka, asije akatoka roho kwa kuona adhabu hiyo); na mwende (upesi upesi) mnakoamrishwa."

وَقَضَيْنَآ اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوْعٌ مُّصْبِحِيْنَ ﴿٦٦﴾

66. Na tukamkatia (Nabii Luti) jambo hili; la kwamba mizizi yao itakatwa asubuhi (yaani wataangamiziliwa mbali asubuhi).

وَجَآءَ اَهْلُ الْمَدِيْنَةِ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿٦٧﴾

67. Na wakaja (kwa Luti) watu wa mji, hali ya kuwa wamefurahi (kuona wamekuja wageni wanaopendeza ili wawafanye machafu).

قَالَ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِيْ فَلَا تَفْضَحُوْنِ ﴿٦٨﴾

68. Akasema Nabii Luti: "Hakika hawa ni wageni wangu, msinifedheheshe"

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ ﴿٦٩﴾

69. "Na muogopeni Mwenyezi Mungu, wala msinidhalilishe (mbele yao)."

قَالُوْٓا اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٠﴾

70. Wakasema (kumwambia Nabii Luti): "Je! Sisi hatukukutaza (kukaribisha) watu (wa nje)?"

قَالَ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِيْٓ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿٧١﴾

71. Akasema: "Hawa (wanawake wote ni kama) binti zangu; ikiwa nyinyi ni wafanyao (yaliyoamrishwa basi waoeni, Msiwatake wanaume wenzenu)."

لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفِيْ سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٢﴾

72. Naapa kwa umri wako! Hakika wao walikuwa katika ulevi wao (wa maovu); wanahangaika ovyo.

Na alimwambia Mtume wake Nabii Muhammad kuwa hayajui yaliyo katika vifua vya Masahaba zake — kuna wengine wanafiki, na yeye hawatambui. Alimwambia haya katika Aya ya 101 ya *Surati Tawba* kwa maneno haya: "Na katika wenyeji wa Madina pia (kuna wengine wanafiki); wamebobea katika unafiki; wewe huwajui (kuwa wanafiki). Sisi tunawajua."

Basi hana ruhusa Mwislamu kumpa mtu mwengine sifa hiyo ya Mwenyezi Mungu, si Uislamu kufanya hivyo.

67. Katika hii Aya waliyoifanya kuwa ni ya 68 wamegeuza, makusudi, muradi wao "Wakifurahi," kama walivyogeuza katika Aya waliyoifanya kuwa ni ya 80 ya *Surat Hud*, ili kuwapigania Qaumu, Luti.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾

73. Mara adhabu ikawakamata lilipotoka jua (tu)

فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾

74. Basi tukaifanya (miji ile chini juu) juu yake kuwa chini yake: Na tukawamiminia mvua ya mawe ya udongo wa motoni.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾

75. Hakika katika (masimulizi) haya yamo mazingatio (makubwa) kwa watu wenye kupima mambo.

وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾

76. Na (miji) hii (tuliyoiangamiza hivi) iko katika njia zipitwazo (nao kila wakati; wanaona alama hizo).

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾

77. Bila shaka katika haya yamo mazingatio (makubwa) kwa wanaoamini.

وَإِن كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾

78. Na hakika watu wa Kichakani (pia) walikuwa madhalimu; (nao ni watu wa Nabii Shuebu)

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٧٩﴾

79. Kwa hivyo tukawaadhibu; na nchi mbili hizi ziko katika njia zilizo dhahiri (wanazipita hao Makureshi makafiri katika misafara yao).

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾

80. Na bila shaka wakazi wa (nchi ya) Hijri (pia) waliwakadhibisha Mitume (Mtume wao ni Nabii Salehe).

وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾

81. Na tuliwapa maonyo yetu; lakini walikuwa wakiyapuza.

وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ﴿٨٢﴾

82. Nao walikuwa wakichonga majumba katika majabali kwa amani. (Walikuwa wakichonga majabali kufanya majumba humo).

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾

83. Basi ukelele wa adhabu ukawafikia asubuhi

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

84. Hayakuwafaa (mali) waliyokuwa wakiyachuma (wala mambo waliyokuwa wakiyafanya).

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ ۗ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ ۖ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾

85. Na hatukuziumba mbingu na ardhi na vilivyomo ndani yake (vyote hivi) ila kwa ajili ya (kudhihirisha) haki. Na bila shaka Kiama kitafika. Basi msamehe msamaha mzuri (kila anayekufanyia ubaya; malipo yenu mtayakuta huko Kiama).

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾

86. Hakika Mola wako ndiye Muumbaji (na ndiye) Mjuzi.

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾

87. Na tumekupa (hizi Aya) saba (tukufu za Alfatiiha—za Alhamdu) zisomwazo mara kwa mara, na (tumekupa) Qurani (yote nzima hii) tukufu.

---

78. Nabii Shuebu alipelekwa kwa watu wa Lubnani (Lebanon) hao Maphonecians tunaowasikia. Na nchi hii ni nchi ya miti mingi mpaka leo na nchi ya watu waliokuwa mahodari wa biashara na kwenda nchi za mbali mbali. Na mpaka leo sifa hii wanayo.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

88. Usinyoshe (usikodowe) macho yako (kutazama) yale tuliyowastareheshea makundi mbali mbali ya hao (wabaya); wala usiwahuzunikie (huzuni kubwa ya kujiumiza nafsi yako); na inamisha bawa lako kwa wanaoamini (uwafunike kama kuku na ndege wengine wanavyofunika watoto wao. Yaani kuwa na huruma na hawa).

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾

89. Na sema: "Hakika mimi ni Muonyaji niliye dhahiri (sifichi lolote).

كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

90. Kama tulivyowateremshia (adhabu wote) waliojigawanya makundi (yakashindana katika kuupinga Uislamu)

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩١﴾

91. Ambao wameifanya Qurani kuwa ni mkusanyiko wa uwongo (aliokusanya Nabii Muhammad akadai kuwa ni maneno ya Mwenyezi Mungu).

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾

92. Basi ndivyo Wallahi tutakavyowauliza wote (hao siku ya Kiama).

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

93. Juu ya yale waliyokuwa wakiyatenda.

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾

94. Basi (wewe) yatangaze uliyoamrishwa (wala usijali upinzani wao) na ujitenge mbali na (vitendo vya) hao washirikina.

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٩٥﴾

95. Hakika sisi tunakutosha kukukingia (shari ya) wanaofanya dhihaka

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

96. Wanaojaalia pamoja na Mwenyezi Mungu, waungu wengine. Basi karibuni hivi watajua.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾

97. Na kwa yakini Sisi tunajua ya kwamba kifua chako kinadhikika kwa yale wasemayo (na wafanyayo katika kuipinga dini ya Uislamu).

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾

98. (Lakini stahmili) umtukuze Mola wako pamoja na kumsifu (kwa sifa zake njema), na uwe miongoni mwa (hao wanaosifiwa kuwa) wanamsujudia (Mwenyezi Mungu).

---

88. Mwenyezi Mungu amemsifu Mtume Muhammad katika mwisho wa *Suratit Tawba* kwa kuwa Yeye kwa uma wake ni kama mzazi rahimu kwa wanawe, anakatika maini akiona wanawe anaowapenda wanaingia mashakani au wanajitia mashakani. Kwa hivyo akihuzunika kweli kweli na akiungulika kweli kweli kuona watu hawataki kufuata uwongofu, wanapapia upotofu. Huzuni hiyo ilikuwa ikimuumiza moyo wake kweli kweli na ikiathiri siha yake hata akikaribia kuatilika. Kwa hivyo Mwenyezi Mungu alimkariria mara kwa mara kuwa asifanye huzuni hizo, kama vile kumwambia *Falaallaka Bakhiun* au *Falaa Tahzan Alayhim* au *Falaa Tadhhab nafsuka Alayhim Hasaratin.*

97. Hakuna anayetukanwa asione taabu. Lakini aliambiwa astahamili. Na yeye akistahamili Hajibizani nao. Basi nasi tuwe vivi hivi. Tustahamili hata tukiona taabu vipi. Mstahamilivu hula mbivu kama alivyokula Mtume Muhammad na wenziwe wenginewe.

99. Na umuabudu Mola wako mpaka ikufikie hiyo yakini. (Nayo ni Mauti).

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

99. Waongo kabisa hao wanaojita mawalii na wakasema wamefikilia daraja kubwa ya kutopasiwa kufanya ibada. Mtume mwenyewe hakupewa jambo hilo — lisilokuwa na maana — watapewa wao. Hao maasi waliobobea katika uasi.

Na kuna wengineo wanaoasi dhahiri shahiri, na watu wao wakasema "Machoni mwetu tu ndio tunaona maasi haya, lakini katika hakika yake si maasi hayo!" Wanafiki wakubwa hao na wazandiki — wao na hao wanaowapigania.